

де діти живуть повноцінним життям, орієнтуючись на духовні цінності, об'єднуються для сприйняття і розуміння багатой спадщини національної культури, середовища, яке стимулює до відродження регіональних культурних традицій і становлення нового типу особистості із правом на самовибір. У зв'язку з цим можемо стверджувати, що ми маємо інноваційний заклад, який плекає творчу особистість, забезпечує умови для повноцінного інтелектуального, творчого, фізичного розвитку дитини, примноження культури і духовності в усій різноманітності національних і світових зразків; школу, де головною цінністю є дитина, культура та творчість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Айзенко Г. Ю. Проверьте свои способности / Г. Ю. Айзенко. – М. : Педагогика, 1992. – 173 с.
2. Аристова Л. Естетичне ставлення до мистецтва: теоретичні підходи / Л. Аристова // Мистецтво та освіта. – 2007. – № 3. – С. 18–22.
3. Афанасьев В. Г. Социальная информация и управление обществом / В. Г. Афанасьев. – М. : Политиздат, 1975. – 408 с.

4. Бех І. Д. Виховання особистості: становлення до духовності / І. Д. Бех // Наукове видання. – К. : Либідь, 2006. – 272 с.

5. Бутенко В. І. Естетична освіта / В. І. Бутенко // Початкова школа. – 1993. – № 10. – С. 40–41.

6. Дем'янчук О. Н. Психолого-педагогічні проблеми естетичного виховання учнівської молоді / О. Н. Дем'янчук. – К. : Наукова думка, 2005. – 62 с.

7. Масол Л. М. Підготовка вчителя до поліхудожнього виховання учнів / Л. М. Масол // Мистецтво і освіта. – 2009. – № 2. – С. 2–6.

8. Миропольська Н. Є. Виміри сформованості художньої культури школярів / Н. Є. Миропольська // Мистецтво та освіта. – 2003. – № 1. – С. 20–23.

9. Рагозіна В. В. Діагностика базових компетентностей молодших школярів засобами музичного мистецтва / В. В. Рагозіна // Таврійський вісник освіти. – 2009. – № 2(2). – С. 184–190.

10. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : [навч. посіб.] / О. П. Рудницька. – К. : Міленіум, 2002. – 270 с.

Дата надходження до редакції: 16.02.2020 р.

УДК 37.01

DOI: 10.37026/2520-6427-2020-102-2-33-37

Юрій ЗАВАЛЕВСЬКИЙ,

доктор педагогічних наук, професор,

перший заступник директора

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ

МІСІЯ ВЧИТЕЛЯ В РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІННІСНИХ ПРІОРИТЕТІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

У статті розкрито актуальність вивчення соціально значущої проблеми для суспільства – місії вчителя в реалізації ціннісних пріоритетів Нової української школи. Виокремлено зв'язки конкурентоспроможності з авторитетністю, компетентністю, професіоналізмом, ставленням вчителя до праці. Акцентовано увагу на гострій потребі суспільства у вчителях-професіоналах високого рівня, які відзначаються спрямованістю на самовдосконалення та небайдужістю до оцінки своєї праці суб'єктами педагогічної взаємодії. Висвітлено ефективні механізми формування вчителя як конкурентоспроможного фахівця, що допоможе визначити умови постійного вдосконалення педагогічної праці шляхом експериментального впровадження інноваційних технологій в освітній процес закладів загальної середньої освіти.

Ключові слова: освітня політика, професійні компетентності, конкурентоспроможність, інноваційні технології, інноваційне освітнє середовище, моделювання, комунікативність.

В статье раскрыта актуальность изучения социально значимой проблемы для общества – миссии учителя в реализации ценностных приоритетов Новой украинской школы. Выделены связи конкурентоспособности с авторитетностью, компетентностью, профессионализмом, отношением учителя к труду. Акцентировано внимание на острой необходимости общества в учителях-профессионалах высокого уровня, которые отличаются направленностью на самосовершенствование и неравнодушием к оценке своего труда субъектами педагогического взаимодействия. Определены эффективные механизмы формирования учителя как конкурентоспособного специалиста, который поможет определить условия постоянного совершенствования педагогического труда путем экспериментального внедрения инновационных технологий в образовательный процесс учреждений общего среднего образования.

Ключевые слова: образовательная политика, профессиональные компетентности, конкурентоспособности, инновационные технологии, инновационное образовательная среда, моделирование, коммуникативность.

The article reveals the relevance of studying the socially significant problem of the society of the teacher's mission in realizing the value priorities of the New Ukrainian School. The links between competitiveness and authority, competence, professionalism, attitude to the work of the teacher are distinguished; The emphasis is on the acute need of society for high-level professional teachers, who are marked by their commitment to self-improvement and their indifference to the evaluation of their work by the subjects of pedagogical interaction. Effective mechanisms for forming a teacher as a competitive specialist have been identified, which will help to determine the conditions for continuous improvement of pedagogical work through the experimental introduction of innovative technologies in the educational process of institutions of general secondary education.

The readiness of teachers to introduce new learning technologies is an important factor in innovative changes in the organization of the educational process in general secondary education institutions. It should be noted that the technological culture of the teacher helps to optimize the educational process, creates the conditions for effective implementation of innovations. The practice of implementing innovative technologies is quite diverse, so a combination of frontal, group and individual forms of work, which include a set of problematic, partially search and research methods of training, is actively used.

Thus, the processes that take place in modern society determine the specifics of an important problem – the competitiveness of the specialist in the labor market. Its relevance is due to the need for a creative personality of a specialist, which is characterized by a high level of professionalism, competence, creative initiative, fundamental literacy, awareness of personal goals and focus on their achievement.

Key words: *educational policy, professional competences, competitiveness, innovative technologies, innovative educational environment, modeling, communication.*

Постановка проблеми. У системі освіти відбуваються бурхливі зміни, сутність і стратегічний напрям яких визначає Концепція Нової української школи. Державна політика та стратегія розвитку освіти в Україні орієнтує суспільство на нове її осмислення. Посилюється тенденція затребуваності суспільством інновацій в освіті, що зумовлює необхідність розробки принципово нових підходів, запровадження сучасних технологій до взаємодії педагогічної науки та практики.

У сучасних умовах важливим завданням є реалізація ціннісних пріоритетів у закладах загальної середньої освіти, виховання моральності, адже дитина має стати не лише освіченою, а й мислячою, творчою, моральною, толерантною особистістю, яка вміє жити в соціумі за будь-якої суспільної гуманістичної системи. Серед пріоритетних напрямів реалізації освітньої політики України доктор політичних наук, професор В. Журавський визначає основні цінності та цілі, що визначають ставлення особистості до світу, своєї діяльності, самого себе як людини і професіонала.

Таким чином, місія вчителя – це високе призначення, відповідальна роль у реформуванні освіти на сучасному рівні розвитку суспільства, а отже, це насамперед – конкурентоспроможність учителя, інноваційного розвитку освіти, реалізація ціннісного пріоритету Нової української школи.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Важливою для всіх сфер діяльності суспільства є проблема конкурентоспроможного вчителя, який характеризується високим рівнем готовності до професійної діяльності, активністю особистої життєвої позиції щодо застосування в освітньому процесі інноваційних технологій, авторитетом серед учнів, їхніх батьків та колег. Основою теорії конкурентоспроможності можна вважати дослідження представників гуманістичної психології А. Маслоу та К. Роджерса, які ключовим джерелом розвитку особистості вважають її природні прагнення до самоактуалізації. Концептуальні засади проблеми конкурентоспроможності фахівця висвітлено у працях вітчизняних (А. Козаков, Т. Мельниченко, Н. Минаєв, А. Шмелев) та зарубіжних науковців (Т. Джастер, П. Котлер, С. Мак-Коннел, Х. Маккей). У сучасних дослідженнях конкурентоспроможність ототожнюється із суперництвом (М. Поварич), успішністю (Л. Мітіна, В. Оганесов, О. Романовська), інноваційністю (Д. Чернилевський), стратегічною прогнозованістю (І. Зязюн, Л. Карамушка), відповідальністю (А. Маркова), самопрезентацією (В. Пузіков) та навіть егоцентризмом (Х. Хартман).

У багатьох наукових працях конкурентоспроможність визначається як інтегральна риса, що поєднує в собі інші якості: самостійність, дисциплінованість, комунікативність, здатність швидко пристосовуватися до конкретних умов праці (Л. Левін); чіткість цілей, ціннісних орієнтацій, творче ставлення до справи, здатність до ризику, незалежність, лідерство, спрямування на саморозвиток, стресостійкість (В. Андреев).

Мета статті полягає у висвітленні ефективних механізмів формування вчителя як конкурентоспроможного фахівця, що допоможе визначити умови постійного вдосконалення педагогічної праці шляхом експериментального впровадження інноваційних технологій в освітній процес закладів загальної середньої освіти.

Виклад основного матеріалу. Професія педагога вимагає не лише вдосконалення, спрямованого на посилення емоційної складової професії, а й розвитку емпатії як вияву любові, доброти, милосердя до іншої людини. Тому стає зрозумілою увага вчених до питань становлення духовного спілкування педагога, орієнтованого на цінність іншої людини, передачу моральних цінностей, становлення комунікативної культури.

Аналізуючи професійно-педагогічну діяльність учителя, можна зробити висновок, що ті чесноти, які були необхідні людині раніше, не завжди дають їй змогу адаптуватися до сьогодення. Потрібна не просто інформація, а прагнення до нових знань, цілеспрямованість у їх отриманні та використанні, тобто не просто виконавська дисципліна, а вміння працювати в команді, проявляти толерантність стосовно міркувань і думок інших осіб. Необхідною стає компетентність у вирішенні проблем (визначення проблеми, її аналіз, синтез), гнучкість щодо використання знань у нових умовах, спритність і впевненість під час зустрічі з відкритими проблемами, що мають декілька варіантів вирішень із несподіваними результатами. Важливим стало вміння працювати з різноманітними джерелами інформації, зокрема іноземними та електронними (для чого необхідні знання й володіння ІКТ та хоча б однією іноземною мовою), критично аналізувати ці джерела перед використанням. Крім того, учитель має бути порядною людиною, громадянином України, який живе і працює на користь суспільству, власній родині, собі.

Педагогічні інновації, як і будь-які інші нововведення, зумовлюють необхідність поєднання інноваційних програм із наявними державними навчальними програмами, а також співіснування різних педагогічних концепцій. Окрім того, інновації потребують принципово нових методичних розробок, яскравих особливостей педагогічних новацій. Саме тому важливою рушійною силою постає готовність педагога до інноваційної професійної діяльності.

Формування конкурентоспроможного вчителя, його готовності до інноваційної діяльності можна визначити як особистісний стан мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості та рефлексії. Структуру готовності до інноваційної педагогічної діяльності розглядають як сукупність мотиваційного, когнітивного, креативного та рефлексивного компонентів, пов'язаних між собою [5, с. 327–331].

Готовність учителя до впровадження нових технологій навчання є важливим фактором інноваційних змін в організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти. Зауважимо, що технологічна культура педагога сприяє оптимізації освітнього процесу, створює умови для ефективного впровадження інновацій. Практика впровадження інноваційних технологій достатньо різноманітна, тому активно використовується поєднання фронтальних, групових та індивідуальних форм роботи, які включають сукупність проблемних, частково-пошукових і дослідницьких методів навчання.

Зазначимо, що істотними відмінностями інноваційних технологій від традиційних є:

- зміна ролей учасників процесу навчання: у вчителя проходить внутрішнє переакцентування своєї діяльності з авторитарної педагогіки на педагогіку співробітництва; він стає менеджером процесу навчання, постійно залучаючи учня до активної діяльності та ставлячи його в позицію суб'єкта, який повинен і має змогу самостійно відповідати за свої дії;

- зміна головної умови традиційного навчання – передача готових систематизованих знань, які необхідно засвоїти; відмінність полягає в тому, що ключовим елементом навчання стає інформація, яка потребує творчого осмислення та застосування [9].

Ми погоджуємося з думкою В. Безпалька про те, що «кожне дидактичне завдання розв'язується за допомогою адекватної технології навчання, цілісність якої забезпечують взаємопов'язаною розробкою і використанням трьох її компонентів: організаційної форми, дидактичного процесу і кваліфікації вчителя» [2].

Варто зазначити, що формування вчителя як конкурентоспроможного фахівця забезпечують такі педагогічні умови:

- наявність позитивної мотивації щодо розробки інноваційної технології навчання і спрямованість учителя на інноваційну діяльність, тобто усвідомлення необхідності використання інноваційних ідей, методів і технологій навчання, прагнення досягти успіху в інноваційній діяльності тощо;

- внутрішнє бажання вчителя розробляти і впроваджувати інноваційні технології навчання (професійна компетентність педагога щодо розуміння теоретичних і дидактичних засад педагогічної інноватики, практичної реалізації її завдань та ін.);

- урахування інноваційного потенціалу закладу освіти (наявність відповідної матеріальної і навчально-методичної бази, відображення засадничих ідей

щодо використання педагогічних інновацій у методиці викладання навчальних дисциплін, підготовленість учнів до вивчення навчального предмета з використанням інноваційної технології навчання тощо);

- чітке формулювання мети і планування щодо впровадження запропонованої моделі (розробка навчальної програми; підготовка блоку практичних завдань; вибір методів, прийомів, засобів і форм організації навчання; вибір форм, методів і видів контролю; передбачення видів діяльності учнів, організація самостійної роботи учнів тощо);

- моделювання інноваційного середовища у процесі вивчення навчальних предметів (дотримання вимог щодо впровадження інноваційної технології з урахуванням специфіки предмета, класу, ступеня закладу освіти, учнівського колективу, індивідуальних особливостей учнів, залучення їх до активної діяльності в умовах інноваційного навчання тощо);

- аналіз і коригування моделі інноваційної технології навчання.

Важливою умовою й провідним фактором успішності процесу формування вчителя як конкурентоспроможного фахівця є безперервна освіта, оскільки вона, *по-перше*, відповідає потребам і закономірностям розвитку інформаційного суспільства та є фактором формування, розвитку і постійного забезпечення сукупної культури педагога, а, *по-друге*, адекватна специфіці педагогічної діяльності, ролі та місцю особистості педагога-дослідника, новатора в педагогічному процесі, що передбачає безперервне збагачення професійно-значущих дослідницьких якостей.

На думку Л. Вашенко, нове в педагогіці – це «не лише ідеї, підходи, методи, технології, які в таких поєднаннях ще не використовувалися, але й той комплекс елементів чи окремі елементи педагогічного процесу, які мають прогресивне начало, що дозволяє у змінених умовах і ситуаціях ефективно вирішувати завдання виховання та освіти. Така діяльність у сучасній психолого-педагогічній літературі отримала назву інноваційної і передбачає створення та поширення новацій у системі освіти на всіх її рівнях» [3, с. 97–104].

У процесі підготовки вчителя до інноваційної діяльності її основні завдання полягають у тому, щоб:

- допомогти кожному вчителю в розвитку його ціннісних орієнтацій і гуманістичної спрямованості, які визначають загальний підхід до реалізації актуальних проблем сучасного закладу освіти;

- надати вчителю можливості усвідомити методологію вирішення професійно-педагогічних проблем, яка ґрунтується на гуманістичній парадигмі;

- розкрити перед учителем способи побудови конкретних концепцій роботи закладу загальної середньої освіти і самого вчителя, враховуючи своєрідність умов їх діяльності;

- віднайти разом з учителем способи реалізації концептуальних схем у досвіді діяльності, особливо щодо організації дослідно-експериментальної роботи;

- орієнтувати вчителя на осмислення ним результатів педагогічних нововведень, сприяти виробленню критеріїв їх оцінки та самооцінки.

Сучасний учитель – це практик, творча, ініціативна, ерудована та всебічно розвинена особистість. Результат цілеспрямованої підготовки вчителя до інноваційної діяльності в умовах безперервної педагогічної освіти підвищується, якщо методично забезпечено:

- розробку теоретичної моделі і програми підготовки педагога-новатора;

- відбір оптимальної сукупності форм і методів організації педагогічної діяльності в структурних підрозділах системи неперервної педагогічної освіти;

- послідовну реалізацію відібраної сукупності форм і методів;

- постійне коригування засвоєних компонентів інноваційної діяльності [6, с. 69–71].

У педагогіці існує аксіома: інтелект формується інтелектом, характер виховується характером, особистість формується особистістю, а успішні діти виховуються успішним учителем.

Проектування діяльності педагога є головним компонентом змісту всієї педагогічної діяльності. Педагогічне проектування ґрунтується на структурі особистості педагога, його індивідуальній культурі та, що найважливіше, досвіді професійної діяльності. Узагальнено це специфічне поняття професійної діяльності педагога поняттям «професійна компетентність» [1].

Наявність компетентності визначається здатністю педагога переносити досвід діяльності в умови нової проблемної задачі. У контексті цього А. Маркова виокремлює декілька видів професійної компетентності педагога:

- *спеціальну* – володіння професійною діяльністю на високому рівні;

- *соціальну* – володіння прийомами професійного спілкування, співпрацюю;

- *особистісну* – володіння способами самовираження і саморозвитку;

- *індивідуальну* – володіння способами самореалізації та розвитку індивідуальності в рамках професії, готовність до професійно-особистісного росту [7].

А. Маркова вважає, що ці види компетентності можуть розвиватися в процесі самоосвіти і під впливом уміло організованої системи управління. Спостерігаючи за динамікою професійного розвитку педагогів, дослідниця робить висновок, що залежність професійної компетентності від стажу педагогічної роботи не лінійна, причому в загальному випадку спостерігаються чотири типові елементи: зростання з наростаючим кроком, зростання з регресним кроком, спад і стагнація (стагус-кво або «нульове зростання») [7].

Стагнація в період зміни пріоритетів не лише можлива, а й необхідна тому, що на цьому рівні професійного розвитку відбувається визначення нових орієнтирів саморозвитку педагога. І. Нікішина розглядає процес професійного розвитку педагога більш конкретно, оцінюючи його за характеристикою педагогічного проектування, що дозволяє їй виділити 9 рівнів професійного розвитку, детальніше які розглянемо нижче [8].

Перший рівень: педагогічна вправність – це рівень, на якому педагог демонструє досить добре володіння системою навчальних та виховних умінь і навичок, завдяки чому освітня діяльність відбувається успішно. Сукупність різних професійних умінь педагога називають педагогічною технікою. Поняття «педагогічна техніка» містить дві групи компонентів. Перша група пов'язана з умінням педагога керувати своєю поведінкою в професійній діяльності, а друга – із мистецтвом впливу на особистість (розкривається технологічне розуміння педагогічного процесу: дидактичні, організаторські, конструктивні, комунікативні, діагностично-аналітичні та інші вміння).

Другий рівень: педагогічна майстерність. На означеному рівні педагог демонструє високий ступінь володіння педагогічною технікою,

яка відображатиме особливу відшліфованість методів і прийомів застосування психолого-педагогічної теорії на практиці, що забезпечує високу ефективність освітнього процесу. Педагогічна майстерність включає в себе ще чотири компоненти: систему знань, спеціальні здібності, педагогічну техніку й гуманістичну спрямованість особистості.

Третій рівень: готовність до інновацій, що характеризується проявом творчого стилю діяльності педагога, в якому поєднуються певна особистісна спрямованість (прагнення, потреба впроваджувати нове), знання і практичні вміння реалізувати нові способи і форми здійснення професійної діяльності.

Четвертий рівень: педагогічна творчість – це рівень кваліфікації педагога, досягнувши якого, він готовий модернізувати, адаптувати, комбінувати різні методики, зважаючи на потреби конкретної педагогічної ситуації.

П'ятий рівень: готовність до створення авторської технології. Діяльність педагога на цьому рівні характеризується узгодженістю методичних прийомів, оригінальністю їхнього поєднання в цілісну систему відповідно до єдиного задуму та особистісного досвіду, авторського стилю педагогічної діяльності.

Шостий рівень: наявність індивідуального (авторського) стилю педагогічної діяльності. На цьому рівні в діяльності педагога формуються такі умови й механізми, результатом яких буде готовність педагога до створення авторської педагогічної методики або системи.

Сьомий рівень: готовність до вдосконалення і розробки освітніх програм. Характеризується наявністю в діяльності чіткої рефлексії (де, як і навіщо варто провести інновацію, яким вимогам повинна відповідати авторська програма) та особистісного компонента.

Восьмий рівень: готовність до створення індивідуальної методичної системи. Педагог на цьому рівні системно використовує індивідуальні форми, методи, засоби, прийоми навчання і виховання, оптимальні для його індивідуального стилю педагогічної діяльності.

Дев'ятий рівень: готовність до створення авторської педагогічної системи – урахування наведеної класифікації в управлінні професійним розвитком педагогів допоможе зробити цей процес більш планомірним.

Описані рівні допоможуть здійснювати контроль якості управління професійним розвитком педагогів.

Перехід до нової моделі професійної компетентності педагога має забезпечуватися оновленою моделлю управління розвитком професійної компетентності педагогічного колективу, яка покликана забезпечити формування ключових професійно-педагогічних компетентностей членів педагогічного колективу [4].

Висновки. Отже, зважаючи на викладене вище, можемо зробити висновок про те, що процеси, які відбуваються в сучасному суспільстві, визначають специфіку важливої проблеми – конкурентоспроможність фахівця на ринку праці. Її актуальність обумовлена потребою у творчій особистості спеціаліста, що відзначається високим рівнем професіоналізму, компетентності, творчої ініціативи, фундаментальною грамотністю, усвідомленістю особистих цілей, власної професійної місії та спрямованості на їх досягнення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аврутіна Є. Модель системи управління професіональним розвитком педагогічних кадрів / Є. Аврутіна // Учит. Газета. – 2007. – № 33 – 14 серпня.
2. Беспалько В. Слагаемые педагогической технологии / В. Беспалько. – М. : Педагогика, 1990. – 191 с.
3. Ващенко Л. Інноваційні процеси в системі загальної середньої освіти: особливості управління / Л. Ващенко // Освіта і управління. – 2003. – Т. 6. – № 3. – С. 97–104.
4. Галинська Є. В. Моделі та механізми управління розвитком персоналу / Є. В. Галинська, О. О. Іващенко, Д. А. Новіков. – М. : ІПУ РАН, 2005. – 68 с.
5. Дичківська І. М. Формування інтелектуальних мотивів у контексті інноваційного навчання в підготовці фахівців: методологія, технологія, теорія,

досвід, проблеми / І. М. Дичківська // Збірник наук. праць. – Київ = Вінниця, 2003. – Ч. 3. – С. 327–331.

6. Малихіна В. М. Управлінська підтримка інноваційної діяльності вчителя / В. М. Малихіна // Післядипломна освіта в Україні. – 2002. – № 2. – С. 69–71.

7. Маркова А. К. Психологія праці вчителя: книга для вчителя / А. К. Маркова. – М. : Просвещение, 1993. – 192 с.

8. Никишина І. В. Инновационная деятельность современного педагога в системе общешкольной методической работы / И. В. Никишина. – Волгоград : Учитель, 2007. – 96 с.

9. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посібник / В. А. Семиченко. – К. : Вища школа, 2004. – 335 с.

Дата надходження до редакції: 26.02.2020 р.

УДК 37.013

DOI: 10.37026/2520-6427-2020-102-2-37-45

Вадим ЛУНЯЧЕК,

доктор педагогічних наук, професор,

завідувач кафедри креативної педагогіки

та інтелектуальної власності

Української інженерно-педагогічної академії, м. Харків

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК МЕТОДОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРАЦІВНИКА ОСВІТИ

У статті розглядаються особливості застосування компетентнісного підходу в процесі професійного розвитку працівників освіти на сучасному етапі. Представлені матеріали є логічним продовженням попередніх робіт автора, в яких аналізується компетентнісний підхід як методологія професійної підготовки у вищій школі. Певні висновки та узагальнення зроблені на основі наукових джерел, оприлюднених після 2014 р., коли набув чинності Закон України «Про вищу освіту» та почалися суттєві якісні зміни в системі вищої освіти України, що тривають до цього часу. Увага акцентується на висвітленні компетентнісного підходу як методології створення індивідуальних траєкторій удосконалення професіоналізму кожного працівника освіти в процесі підвищення кваліфікації. Підґрунтям для цього є самооцінювання професійної компетентності згідно з вимогами Закону України «Про освіту» та інших підзаконних актів. Доведено, що в основі цієї процедури повинна бути спеціально створена компетентнісна модель професійного розвитку педагогічного працівника та окремі педагогічні технології, метою яких є формування або поліпшення певної компетентності за результатами проведення самооцінювання. Окрему увагу приділено також дотриманню принципу комплексного оцінювання професійної компетентності та її складових

як умови досягнення запланованих результатів навчання, наведені спеціальні приклади. Наголошується на необхідності створення відповідних педагогічних технологій саме в системі післядипломної педагогічної освіти, що набуло своєї актуальності в умовах диверсифікації процесів підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних кадрів. Увага акцентується на необхідності формування системного бачення процесів оцінювання окремих компетентностей в осіб, що здійснюють викладацьку діяльність і є суб'єктами надання освітніх послуг у системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Ключові слова: компетентнісний підхід, компетентнісна модель, професійна компетентність, освітні вимірювання, підвищення кваліфікації працівників освіти, післядипломна педагогічна освіта.

В статті рассматриваются особенности применения компетентностного подхода в процессе профессионального развития работников образования на современном этапе. Представленные материалы есть логическим продолжением предыдущих работ автора, которые рассматривают компетентностный подход как методологию профессиональной подготовки в высшей школе. Определенные выводы и обобщения сделаны на основе научных источников,